TyV // Markus Sovala & Timo Aronkytö // 17.5.2018

markus.sovala@uusimaa2019.fi

timo.aronkyto@uusimaa2019.fi

Uudenmaan kasvukuntayhtymä

Kun sote siirtyy maakuntaharteille, voidaan hallintoa rationalisoida purkamalla valtion piirihallinto ja siirtämällä sen tehtävät maakunnille. Valtion tehtävien siirto maakunnille on uudistuksen mittakaavassa suhteellisen selkeä tehtävä ja siihen ei liity hallitsemattomia riskejä. Luonnollisesti tarvittavan kuntayhteistyön järjestäminen vaatii vahvaa johtamista molemmilta suunnilta, mutta perushaaste ei eroa nykytilanteesta, jossa yhteistyön osapuolina on valtio ja kunnat. Esitetty alianssimalli saattaa tarjota realistisia etenemismahdollisuuksia Uudellamaallakin.

Uudenmaan osalta esitetty kasvukuntayhtymä on nähdäksemme tarpeeton monimutkaistus suhteellisen selkeään valtakunnalliseen perusmalliin. Kuntayhtymän esitetty perustaminen loisi uuden, pääosin tarpeettoman hallinnontason sillä alueen elinvoimaa edistäisi jatkossa valtio, maakunta, maakunnan laajuinen kuntayhtymä ja kunnat ja tekisi tarpeellisesta yhteistyöstä tarpeettoman haasteellista. On myös epäselvää olisiko kuntia ja niiden asukkaita erilailla koskeva säätely mahdollista perustuslain puitteissa.

Luotamme että eduskunnan valiokunnat (PeV ml.) arvioivat huolella vaikutuksia joita syntyy kun Uudellamaalla työvoimapalvelut tulevat erillisrahoituksen kohteeksi ja kun niiden toteuttaminen ei ole suoran demokraattisen kontrollin piirissä kuten muualla maassa.

On syytä huomata, että kuntayhtymälle esitetään siirrettäväksi vain osaa maakunnan elinvoimatehtävistä; käytännössä on kysymys vain TE-toimiston henkilöstön siirtymisestä maakunnan sijasta kuntayhtymän palvelukseen. Tästä seuraa, että elinvoimatoimintojen sisälle uhkaa syntyä erityisjärjestelyjä vaativa rajapinta.

Oma erillisongelma liittyy kuntien ns. sakkomaksuihin jotka Uudellamaalla kohdistuisivat muusta maasta poiketen työvoimapolitiikan toteuttamisesta vastuulliseen tahoon (kunnat). Sakkomaksujen kannustinvaikutus olisi siten Uudellamaalla muusta maasta poikkeava.

Kuntayhtymää on perusteltu Uudenmaan erilaisella väestörakenteella (mm. paljon maahanmuuttajia). Jos tämä näkökohta otettaisiin vakavasti, täytyisi kaikki muutkin maakunnan tehtävät siirtää pääkaupunkiseudun kuntien vastuulle; väestörakenteella on luonnollisesti suuri vaikutus esim. sote-palveluiden tuotannossa.

Jos kuntayhtymä ei synny (poistetaan hallituksen esityksistä tai sen perustamisen vaatima kuntakonsensus ei synny), maakunta luonnollisesti ottaa vastuulleen TE-toimistolta siirtyvät tehtävät ja hoitamaan niitä mahdollisimman hyvässä yhteistyössä kuntien kanssa.

Lopullinen tieto siitä syntyykö suunniteltu kasvukuntayhtymä vai ei, voidaan saada vasta vuoden 2019 alkupuolella (maaliskuu 2019?). Tämä aiheuttaa merkittävän aikatauluhaasteen maakuntavalmistelulle, ml. ICT ja voi vaarantaa palveluiden jatkuvuuden vuodenvaihteessa 2019/2020. On muistettava että kolmasosa Suomen työvoimapalveluista toteutetaan Uudellamaalla.

> **Uuttamaata koskeva erillissääntely tulee poistaa lakiesityksistä. Pääkaupunkiseudun muusta maasta poikkeava tilanne voidaan huomioida Uudenmaan maakunnan ja alueen kaupunkien yhteistyössä.**

(Uudenmaan liiton lausunto asiasta on sähköpostin liitteenä)